

En rödgrön politik för

Sveriges relationer med världens länder

17 februari 2010

Inledning

Den rödgröna arbetsgruppen för en rättvis och hållbar värld presenterar idag en rödgrön politik för Sveriges bilaterala relationer med omvärlden. Vid Folk och Försvars rikskonferens i Sälen i januari 2010 lade de rödgröna partiledarna och språkrören fram en överenskommelse om säkerhets- och försvarspolitiken. Arbetsgruppen kommer under våren 2010 att återkomma med fler besked på de utrikespolitiska och migrationspolitiska områdena.

En rättvis och hållbar värld är möjlig. Vår rödgröna utrikespolitik syftar till att utrota fattigdomen, bygga en säkrare och tryggare värld, främja demokrati, jämställdhet och respekt för de mänskliga rättigheterna. Vi vill att Sverige ska vara ett föregångsland och bidra till en hållbar utveckling.

Förenta Nationerna är vår viktigaste arena för internationellt samarbete.

EU är en central arena som ger möjlighet att tillsammans med andra finna gemensamma lösningar på gränsöverskridande problem. Vi rödgröna är fast beslutna om att Sverige ska vara en aktiv medlem i EU för att kritiskt granska, förändra och förbättra.

Det är sju månader till nästa riksdagsval. Alternativen i svensk politik blir allt tydligare. Det krävs ett nytt svenskt engagemang för fred, folkrätt, nedrustning, rättvisa och klimat. En rödgrön utrikespolitik kommer att göra skillnad.

Ett rödgrönt samarbete för framtiden,

Stockholm, 17 februari 2010

Urban Ahlin · Lena Hjelm Wallén (S)

Hans Linde · Ulla Hoffmann (V)

Per Gahrton · Peter Rådberg (MP)

Norden och närområdet

Den nordligaste delen av Europa utgör en strategiskt viktig region både ekonomiskt och säkerhetsmässigt. Det finns flera etablerade regionala och internationella samarbetsfora där Sverige och de nordiska länderna tillsammans med Ryssland och andra närliggande stater kan samarbeta kring praktiska frågor av intresse för alla parter samt föra en dialog. Dessa är bland andra Nordiska rådet, Arktiska rådet och Barentsrådet liksom arbetet inom EU:s nordliga dimension. Med en rödgrön regering kommer Sverige att ha en tydlig strategi för samarbetet inom områden som exempelvis ekonomi, infrastruktur, människohandel, energi, forskning, miljö/klimatförändringar, säkerhet och rättsliga frågor.

Det finns ett starkt folkligt engagemang för närområdet och de nordiska grannländerna. De har därför en självklar ställning för vår utrikespolitik. I Norden finns också ett flertal av Sveriges viktigaste handels- och samarbetspartners. Samarbete och öppenhet har gjort Norden till en välfärdsregion av världsklass. En rödgrön regering kommer att ytterligare underlätta en gemensam arbetsmarknad i Norden.

Framgångarna är dock inte tillräckliga för att möta dagens och framförallt morgondagens globala utmaningar, varför ett än mera utvecklat och förstärkt samarbete behövs. Utmaningarna växer i spåren efter finanskrisen vi befinner oss i. Särskilt de baltiska staterna och Island är hårt drabbade.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Utveckla det inomnordiska samarbetet.
- Öka samarbetet med de baltiska staterna.
- Använda det nordiska samarbetet för att undanröja gränshinder och utveckla därmed bidra till ökat utbyte och handel.

Östersjön

Östersjöregionen är ett område med såväl stora utvecklingsmöjligheter för till exempel handel och ekonomisk utveckling men också stora utmaningar i frågor som miljö och gränsöverskridande brottslighet. Länderna runt Östersjön är beroende av att aktivt engagera sig i praktiskt samarbete och att detta samarbete fungerar. Östersjön är klassat som ett ”särskilt känsligt område” av FN:s sjöfartsorganisation. En viktig fråga är hur vårt samarbete kan skydda den känsliga miljön i vårt gemensamma innanhav.

Viktiga byggstenar för att kunna ta till vara på utvecklingsmöjligheterna samt gemensamt möta miljöhoten utgörs av näringslivets, kommuners och regioners kontakter med grannländerna. En rödgrön regering kommer att ytterligare främja detta. Sveriges utlandsrepresentation spelar en viktig roll i detta sammanhang.

EU:s Östersjöstrategi kan innebära framsteg för samarbetet kring Östersjön inom ramen för det europeiska samarbetet. Strategin rymmer viktiga målsättningar som att förbättra miljön, öka välbefindandet, göra regionen mer tillgänglig samt öka trygghet och säkerhet. Vi vill att Sverige ska vara pådrivande för att strategin verkligen blir ett användbart redskap.

Vi har sagt nej till den rysk-tyska fossilgasledningen på Östersjöns botten. Beslutet om gasledningen var ett synligt test på vilken vikt regeringen lade vid Östersjöfrågorna. Bygget av gasledningen kommer att betyda allvarliga miljörisker i ett mycket känsligt havsmiljöområde. Varje ny fastlåsning i miljardinvesteringar i naturgas försenar också europeiska investeringar i förnybar alternativ energi, och ger Ryssland ökade möjligheter att använda energi som påtryckningsmedel. I och med ett godkännande av gasledningen har den borgerliga regeringen öppnat för naturgasanvändning i Sverige. Det skulle göra Sverige mer beroende av fossila bränslen för sin energiförsörjning.

En utbyggd gasledning och ökade oljetransporter gör Östersjön till ett område med stora ekonomiska, strategiska och därmed säkerhetspolitiska intressen. Det är viktigt att Ryssland inte kan använda gasledningen som en förevändning för ökad militär närvaro i Östersjön. För alla länder runt Östersjön är det därför viktigt med en civil gemensam övervakningsmekanism som tillgodoser alla parter behov.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Arbeta för en hållbar tillväxt som främjar handeln men samtidigt tar hänsyn till miljön.
- Intensifiera samarbetet omkring Östersjön.
- Skapa en civil övervakningsmekanism för att hindra en militarisering av Östersjön.

Arktis

Ingenstans ger klimatförändringen så snabba och dramatiska effekter som vid polerna. Isen smälter med en förfärande hastighet. Avsmältningen av de arktiska havsisarna medför att områden som tidigare skyddats av istäcket nu av många anses bli tillgängliga för utvinning av naturresurser som fisk, gas, olja och mineraler. Uppskattningar talar om att 20-25 procent av världens oupptäckta och kvarvarande olje- och gasresurser kan finnas i Arktis. Arktis står inför stora förändringar.

När isen försvinner öppnas nya transportleder via Nordost- och Nordvästpassagerna. Om sjöfart via Nordpolen blir möjlig året runt kan flödena bli jämförbara med de vi finner i Nordatlanten. Denna trafik ökar naturligtvis dramatiskt risken för olyckor och därmed risken för oljeutsläpp.

Ryssland, Kanada, Norge, Danmark och även delvis USA, gör alla anspråk på de resurser som ligger under havsbotten. Dessa länder har den suveräna rätten att utvinna naturtillgångar på respektive stats kontinentalsockel. Det pågår därför en kamp mellan de arktiska staterna, en kamp som får säkerhetspolitiska konsekvenser.

Anspråk på Arktis har lett till dispyter mellan Ryssland, USA, Kanada, Danmark och Norge. Kanada och USA tvistar sedan länge om nordvästpassagens legala status. Kina och Ryssland markerar också sin närvaro. Norge har en pågående gränstvist med Ryssland i Barents hav. Men det görs också försök till samarbete och fredliga lösningar. De närmaste åren kommer att avgöra huruvida det är samarbete och internationellt samförstånd eller en allas kamp mot alla som kommer att präglade Arktis.

Det finns inga reglerande institutioner som täcker verksamhet till havs och utvinningen av naturresurser i Arktis och det behövs därför ett särskilt regelverk. Vi rödgröna vill peka på Antarktis som omfattas av ett miljöskyddsprotokoll som förbjuder utvinning av naturtillgångar i minst 50 år och menar att en liknande reglering behövs för Arktis.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Agera kraftfullt för att det internationella samfundet snarast utvecklar och antar en konvention som ger Arktis skydd mot exploatering och militarisering under minst 100 år.
- Inför Sveriges ordförandeskap i Arktiska rådet 2011-2013 ta initiativ till ett förbud mot eller en kraftig begränsning av exploatering av naturresurser från området kring Arktis.
- Omgående föreslå ett moratorium mot ökad exploatering i Arktis tills ett effektivt avtal har kunnat säkras.
- Arbeta aktivt för att införa rustningskontroll och förtroendeskapande åtgärder i och med de tendenser till militarisering som vi kan se. Arktis ska bli en region fri från kärnvapen.

Ryssland

Ryssland är en viktig granne både till Sverige och till EU – alla parter tjänar på att upprätthålla en konstruktiv och långsiktig relation. Goda relationer till Ryssland är av stor vikt ur såväl säkerhetspolitisk, miljömässig som ekonomisk synvinkel.

Den politiska, ekonomiska, sociala och militära utvecklingen i Ryssland kommer att vara en avgörande faktor för Sveriges framtida säkerhetspolitiska situation. Sverige och EU måste intensifiera sin grannskapspolitik och öka utbytet och kontakter mellan människor och länder. Vi vill också framhålla det viktiga kontaktskapande arbete som görs på lokal och regional nivå. Även om det finns positiva inslag i den ryska samhällsutvecklingen finns det anledning till vaksamhet. Rysslands alltmer auktoritära styre kombinerat med ett allt mer aggressivt beteende mot vissa grannländer inger oro. Att använda energileveranser som ett politiskt påtryckningsmedel kan aldrig accepteras.

Främjandet av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och etniska och religiösa minoriteter ska vara en central del i svensk rysslandspolitik. Sverige ska aktivt driva på för att engagera Ryssland i dialog inom ramen för de olika internationella samarbetsorgan som finns, exempelvis OSSE, Europarådet och olika nordiska fora. Vi ska aldrig underlåta att påtala brister eller föra fram oro för den negativa demokratiska utvecklingen. Samtidigt bör Sveriges politik präglas av ett praktiskt samarbete som är till gagn för båda parter och hjälper Ryssland att närma sig europeiska strukturer. De stora framsteg som trots allt gjorts i landet sedan Sovjetunionens fall är välkomna och förtjänar vårt stöd.

Vidare ska Sverige arbeta aktivt med miljöfrågorna liksom frågor om kärnsäkerhet. Sverige ska arbeta för att Ryssland avvecklar sina kärnvapen. Sverige ska också uppmärksamma den omfattande handel med människor som pågår, och aktivt verka för att intensifiera åtgärderna mot detta. Ryssland ska vara en viktig partner i det arbetet. Även i andra frågor som rör gränsöverskridande och organiserad brottslighet kan inte vikten av ett starkt samarbete nog betonas.

EU:s östutvidgning har stärkt unionens fokus på Rysslands och EU:s gemensamma grannskap vilket är en region av strategiskt intresse för båda parter. Det är viktigt att arbeta för att involvera Ryssland i en gemensam strävan efter utveckling i vårt gemensamma grannskap.

Såväl Sverige som Ryssland vinner på ökande utbyte. Vi bör verka för att främja en diversifiering av rysk ekonomi och stärkt antikorrupsionsarbete samt arbeta aktivt för att Ryssland ska bli medlem i WTO både för att främja handel och för att integrera Ryssland i internationella rättssystem och samarbetsformer.

EU:s relationer till Ryssland står inför en stor utmaning. Efter kriget mellan Georgien och Ryssland finns många svåra frågor som måste behandlas inom ramen för relationen mellan EU och Ryssland. Det finns många så kallade frusna konflikter som måste hanteras i EU-Rysslandsrelationerna. EU måste intensifiera ansträngningarna för att söka en lösning på dessa frågor. Samarbetet kring fred och säkerhet bör också fokusera på nedrustning och icke-spridning.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Stödja det civila samhället, demokratisering och kontakter människor emellan.
- Aktivt arbeta inom ramen för EU, inte minst med energifrågor.
- Stödja ett praktiskt och konkret samarbete med Ryssland kring bland annat miljöfrågor, handelsfrämjande och brottsförebyggande åtgärder .
- Främja Rysslands utveckling till ett stabilt och välmående land som tar tillvara sin egen potential.

Södra Kaukasus

Södra Kaukasus är en strategiskt viktig region i gränslandet mellan stora civilisationer och religiösa gemenskaper och samtidigt en potentiell härd för konflikter som kan sprida sig till ett betydligt större område, vilket dramatiskt illustrerades av Sydossetienkriget 2008.

Azerbajdzjan producerar olja och gas, Georgien är ett transitland och Armenien är Rysslands närmaste allierade i området. Detta har medfört en betydande och delvis destruktiv inblandning i ländernas inre angelägenheter av såväl globala som regionala stormakter.

Azerbajdzjan, Georgien och Armenien har alla en kort historia som suveräna stater. Politiskt har länderna präglats av turbulenta regimskiften som har kritiserats av utländska observatörer för valfusk och andra brister. Till detta kommer de regionala utbrytningarna av Sydossetien och Abchazien från Georgien och Nagorno-Karabach från Azerbajdzjan och de komplicerade förhållanden till Ryssland.

En rödgrön regering kommer att bedriva en balanserad och fredsfrämjande policy i förhållande till Sydkaukasus, stödja regionalt samarbete och verka för förstärkt demokrati, kvinnors rättigheter och mångfald i de tre länderna. Alla tre länderna är medlemmar av Europarådet och ingår i EU:s Östra partnerskap.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Arbeta för en förstärkning av EU:s övervakningsgrupp, EUMM, för att den ges möjlighet att verka också i Sydossetien och Abchazien.
- Arbeta för att förmå Ryssland att acceptera förnyad OSSE- och FN-närvaro i regionen.
- Främja utvecklingen av oberoende folkrörelser och demokratiska rörelser.
- Att stå för en tydlig principuppfattning om att Georgien, Azerbajdzjan och Armenien, liksom alla andra av Europarådets medlemsländer, har full rätt att bli EU-medlemmar, förutsatt att de uppfyller Köpenhamnskriterierna. En rödgrön regering kommer att stödja dessa länders ansträngningar.
- Inte erkänna någon av utbrytarrepublikerna.
- Inte acceptera våld från någondera parten för att lösa konflikter.

Mellanöstern och Arabiska halvön

Få regioner har plågats av auktoritära ledare och väpnade konflikter i samma grad som Mellanöstern. Diktaturer såsom Iran, Syrien och Saudiarabien, våldet på de ockuperade palestinska områdena, i Irak och Jemen samt det utbredda förtrycket mot kvinnor som bland annat innebär inskränkta rättigheter till abort samt etniska och religiösa minoriteter, fackföreningsaktiva med flera är exempel på vad som kommit att prägla regionen. Omvärlden har långt ifrån alltid agerat på ett sätt som bidragit till fred och ökad respekt för de mänskliga rättigheterna, USA:s folkrättsvidriga anfall på Irak 2003 och stödet till flera auktoritära regimer på arabiska halvön är sådana exempel. Kampen om regionens olja och andra naturresurser har lett till omfattande stormaktsinblandning i regionen, också långt efter den traditionella kolonialismens avveckling, vilket bidragit till social och ekonomiska problem samt bidragit till väpnade konflikter och stärkt auktoritära regimer.

Men utvecklingen är långt ifrån nattsvart. I enskilda länder har vissa framsteg gjorts. Folkliga rörelser för demokrati och jämställdhet i flera av regionens länder inger hopp. Samtidigt som regionen härjas av konflikter ser vi flera exempel på fredlig samexistens mellan etniska och religiösa grupper. En rödgrön regering ska vara en tydlig allierad med de demokratiska krafter som i Mellanöstern kämpar för mänskliga rättigheter och jämställdhet mot förtryck och väpnade konflikter. Vi kommer att verka för att det upprättas en region fri från kärnvapen, att USA drar tillbaka sina trupper från Irak och att Israel avvecklar sina kärnvapen.

I Iran ser vi hur den auktoritära regimen som styr landet sen revolutionen 1979 intensifierat sin repression mot oppositionen. De modiga iranier som trotsar regimen förtjänar ett starkt stöd.

Vi rödgröna är starkt kritiska mot den iranska regimen för deras brott mot de mänskliga rättigheterna och försöken att destabilisera regionen. Vi känner samtidigt en stark oro över de krafter som förespråkar folkrättsvidriga attacker mot Iran. Varje steg som tas mot att vidta militära åtgärder mot Iran riskerar att stärka den nuvarande regimen och försvåra arbetet för oppositionen.

Risken för att Iran utvecklar kärnvapen inger stor oro och innebär ytterligare en destabiliserande faktor i området. Vi rödgröna vill stärka Sveriges arbete mot kärnvapenspridning och förmå de stater som idag innehar kärnvapen, bland annat Israel, att avveckla dessa. I detta arbete vill vi att FN ska ha den centrala rollen, det gäller även frågan om Irans kärntekniska program och Israels kärnvapen.

Libanon och Turkiet har tagit viktiga steg mot demokratisering och ökad respekt mot de mänskliga rättigheterna bland annat kvinnors rättigheter, men flera viktiga steg återstår att ta. En rödgrön regering kommer tydligt att stödja Turkiets rätt att bli medlem i EU den dagen man uppfyller Köpenhamnskriterierna. Det innebär att medlemskapsförhandlingarna måste kombineras med tydliga krav på att mänskliga rättigheter ska respekteras, även för de etniska och religiösa minoriteterna. Vi är starkt kritiska till beslutet att förbjuda oppositionspartiet DTP. Vi oroas över Turkiets oförmåga att göra upp med sin egen historia. En rödgrön regering kommer att erkänna folkmordet 1915 på armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontier med flera.

Få grupper i regionen har genom historien drabbats så hänsynslöst av förtryck och förföljelser som kurderna. Fortfarande lever kurder under mycket svåra förhållanden i flera länder där de förvägras sina mänskliga rättigheter. En rödgrön regering ska uppmärksamma kurdernas situation i varje dialog med Iran, Irak, Syrien och Turkiet.

En rödgrön regering välkomnar erkännandet av Saddam Husseins så kallade Anfalskampanj 1988 som ett folkmord mot kurderna. En rödgrön regering kommer att arbeta för att uppmärksamma 16 mars, årsdagen av gasattacken mot Halabja, som ett exempel på massförstörelsevapens ohyggliga konsekvenser.

I de flesta av regionens länder är kvinnors rättigheter starkt begränsade på en rad områden, kvinnor är till exempel starkt underrepresenterade i beslutsfattande och saknar rätten till sin egen kropp. I länder som Iran och Saudiarabien behandlas kvinnor som andra klassens medborgare. En rödgrön regering kommer att stödja arbetet i Mellanöstern för att stärka kvinnors rättigheter och i dialogen med regionens länder uppmärksamma kvinnors mänskliga rättigheter.

I flera länder är det förenat med stora risker att bli förälskad eller attraherad av personer av samma kön. HBT-personer (homosexuella, bisexuella och transpersoner) riskerar förföljelser och i vissa fall också dödsstraff.

I flera delar av regionen är rätten att organisera sig fackligt starkt begränsad, trots att detta är en grundläggande mänsklig rättighet. Bland annat lever och arbetar miljoner gästarbetare på den Arabiska halvön under mycket svåra förhållanden.

En rödgrön regering kommer att initiera flera projekt med syfte att få igång en dialog och att bidra till ökade relationer med EU:s södra grannskap. Alexandriainstitutets och det svenska konsulatets i Istanbul ansträngningar och viktiga roll för detta måste understrykas. Sveriges erfarenheter ska bättre tas tillvara för att öka kontakter och minska misstro mellan kulturer samt stödja processer mot demokrati och mänskliga rättigheter.

Mellanösterns moderna historia har lärt oss att demokrati, mänskliga rättigheter och fred varken skapas genom isolering eller väpnade anfall. Vi tror på påverkan genom utbyte och aktiv dialog. Alla svenskar med band till regionen är i detta arbete en värdefull resurs. Men dialog och utbyte måste förenas med tydliga krav på förändring. En rödgrön regering kommer stå upp för de mänskliga rättigheterna oavsett var, av vem och med vilka motiv de kränks eller inskränks.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Kritisera USA:s stöd till odemokratiska regimer.
- Verka för att de amerikanska trupperna dras tillbaka från Irak så snart som möjligt.
- Vara en tydlig allierad med de demokratiska krafter som i Mellanöstern kämpar för mänskliga rättigheter och jämställdhet mot förtryck och väpnade konflikter.
- Verka för att Mellanöstern blir en region fri från kärnvapen.
- Motsätta sig folkrättsvidriga angrepp på Iran.
- Erkänna 1915 års folkmord i Turkiet.
- Uppmärksamma kurdernas situation i varje dialog med Iran, Irak, Syrien och Turkiet.
- Välkomna erkännandet av Anfalkampanjen som ett folkmord på kurderna och uppmärksamma 16 mars, årsdagen av gasattacken mot Halabja.
- I dialog med regionens länder stödja och uppmärksamma kvinnors och HBT-personers mänskliga rättigheter.

Israel och Palestina

Konflikten mellan Israel och Palestina är nu inne på sitt åttonde decennium. Under dessa år har civila på båda sidorna av konflikten drabbats hårt av våldet och stridigheterna. Både Israels och Palestinas befolkning har rätt till ett liv i trygghet inom säkra och erkända gränser.

Ansvar är allas, men ockupationen av Västbanken och Östra Jerusalem samt de facto ockupationen och blockaden av Gaza måste upphöra för att en varaktig fred ska uppnås. Lösningen på konflikten bygger på att alla berörda parter respekterar folkrätten, FN:s resolutioner och rätten till en fredlig samexistens inom en tvåstatslösning där båda folken kan leva i trygghet och säkerhet. Israels ockupation av palestinska territorier ignorerar fullständigt dessa fakta.

Krigen i Gaza och Libanon har visat att militärt våld inte är en lösning. Endast diplomatiska fredsförhandlingar, där alla relevanta parter deltar, kan leda till en hållbar lösning som både ger fred och säkerhet. Israel är en ockupationsmakt och den starkare parten i konflikten och har därför ett större ansvar. Palestinska myndigheten och Hamas har ett ansvar att respektera ingångna avtal, avstå från våld, erkänna staten Israel samt respektera internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter. Samma krav måste också ställas på Israel.

Ett fredligt och livskraftigt Palestina, sida vid sida med Israel, kan tyckas mer avlägset än på länge, då vi befinner oss i ett läge när Israels nya regering helt verkar ha lämnat tanken på en varaktig fred – byggd på två erkända stater – bakom sig. Det är därför viktigare än någonsin att omvärlden agerar för nå en lösning på denna svåra konflikt.

Det krävs starka påtryckningar för att verkligen komma till ett avslut på processen. Kvartetten, bestående av FN, EU, Ryssland och USA, liksom som en svensk regering, har här ett stort ansvar. För en svensk regering gäller det att utnyttja de påtryckningsmedel som man själv har att förfoga över.

Sverige har tidigare och kan även i framtiden, i egenskap av fredsmäklare eller värd för dialog, spela en betydande roll i arbetet med att finna en lösning på konflikten. Den svenska hållningen måste vara att tydligt stå bakom folkrätten och att bistå dem, främst palestinier, som idag lever under ekonomiskt och humanitärt miserabla förhållanden och ofria bakom murar och stängsel.

Sverige ska bidra till en öppen och god dialog med alla berörda parter men vi måste också ta ställning mot folkrättsbrott och övervåld. Vi måste använda vår röst i FN för att pressa parterna att uppnå en fredlig lösning. En internationell närvaro via världssamfundet i området skulle öka säkerheten för både civila palestinier och israeler.

Alla medlemsstater i Europeiska unionen bär ett stort ansvar för att säkerställa en fredlig utveckling i Mellanöstern. För Sveriges handlar det om att vara mer aktivt och tydligt inom EU. Vi måste höja vår röst betydligt och använda medlemskapet till att försöka göra unionen

till en självständig och konstruktiv aktör för en rättvis fred i Israel och Palestina. EU måste utnyttja möjligheterna att ställa krav på Israels regering, så länge denna inte respekterar de mest grundläggande rättigheterna för palestinier. Israel har till exempel kritiserats ett otal gånger av Mellanösternkvartetten för den fortsatta utbyggnaden av bosättningar. Men den upprepade kritiken har inte förändrat något. Fakta visar att Israel helt enkelt inte lever upp till sina löften på flera avgörande punkter. Det är därför i rådande läge inte rimligt att EU går vidare i arbetet med att helt kravlöst uppgradera och utöka det befintliga samarbetet mellan EU och Israel.

I Palestina måste EU verka för att rättssäkerheten återupprättas samt att kvinnornas situation på de ockuperade områdena förbättras. Frågan om de miljoner palestinska flyktingar måste lösas. Vattentillgångarna i regionen måste, till skillnad från idag, nyttjas på ett rättvist sätt. Vidare måste den palestinska myndigheten kraftfullt verka mot självmordsbombningar och andra terrorhandlingar.

För båda parterna gäller att EU tydligt måste driva att ansvariga för de krigsbrott som har begåtts i området ställs till svars. I Goldstone-rapporten finns konkreta förslag på hur det skulle kunna ske.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Ta avstånd från Israels ockupationspolitik och kräva att man drar sig tillbaka från ockuperade palestinska områden.
- Kräva att Israel häver blockaden mot Gaza och upphör med all bosättningsaktivitet på Västbanken och i Östra Jerusalem.
- Verka för att Israel upphör med det folkrättsvidriga byggandet av muren på ockuperat palestinskt område och för att Haagdomstolens utslag från 2004, som olagligförklarar densamma, efterlevs och genomförs.
- Verka för att alla parter i framtiden kommer delta i fredsförhandlingar på lika villkor.
- Upphöra med allt försvarsrelaterat samarbete mellan Israel och Sverige, kalla hem den svenska militärattachén i Tel Aviv och inte bedriva någon form av vapenhandel med Israel.
- Kräva av Hamas och de övriga palestinska parterna ska respektera ingångna avtal, avstå från våld och erkänna staten Israels rätt att existera.
- Verka för att den planerade uppgraderingen av förbindelserna mellan EU och Israel inte kommer till stånd så länge Israel inte uppfyller sina förpliktelser enligt såväl associationsavtalet som internationell lag samt genomför en verklig förändring på marken när det kommer till respekt för mänskliga rättigheter, inte minst på de ockuperade områdena, och folkrätten.

- Inom EU medverka till att val kan hållas i hela Palestina under trygga och rättvisa former samt kräva att EU tydligt gör klart att valresultatet kommer att respekteras av unionen och att en kommande demokratiskt vald palestinsk regering, oberoende politisk sammansättning, kommer att erbjudas konstruktivt samarbete med EU.
- Inom ramen för EU kräva att Israel lever upp till sina åtagande rörande mänskliga rättigheter i det nuvarande handelsavtalets andra kapitel.
- Vara beredd att delta med FN-mandaterad fredsfrämjande trupp i området och arbeta för att förutsättningar för detta ska skapas.

Afrika

Bilden av Afrika tenderar ofta att bli förenklad, där krig, svält och Aids dominerar beskrivningarna. Kontinenten har förvisso präglats av många och långa blodiga konflikter, till exempel i Darfur och Demokratiska Republiken Kongo, men samtidigt kan vi se fredsprocesser i exempelvis Liberia och Angola. Det förekommer grymma diktaturer som de i Eritrea och Ekvatorialguinea, men även konsoliderade demokratier som i Botswana och Mali. Afrika är en kontrasternas kontinent, där den djupaste fattigdom blandas med positiva tecken på ekonomiska framsteg och utveckling. Samtidigt som det finns såväl goda som dåliga exempel är det av yttersta vikt att ha i åtanke att det ofta rör sig om unga demokratier och ofta bräckliga fredsprocesser.

Hindren för utveckling och fattigdomsbekämpning är många och komplexa, vilket också ställer höga krav på lösningarna. En rödgrön Afrika-politik kommer därför utgå från ett samstämmigt helhetsperspektiv som inkluderar utvecklingssamarbete, handel, miljö- och klimatomställning, tillväxt, arbetstillfällen, skuldavskrivningar med mera. En grundläggande förutsättning för fattigdomen ska minska i Afrika är att makt och resurser, på ett mer balanserat och rättvist sätt än idag, omfördelas från den rika världen till Afrika och att de afrikanska länderna får mer makt och inflytande över sina naturresurser, ökat ekonomiskt handlingsutrymme och ökad makt inom internationella organisationer. Det ökade regionala samarbetet i Afrika, till exempel inom Afrikanska Unionen, är en utveckling vi välkomnar. Afrikas länder är för oss mer än mottagare av bistånd, de är jämlika partners. En rödgrön regering kommer inte bidra till att afrikanska länder påtvingas avregleringar eller privatiseringar. Vi kommer också verka för ytterligare skuldavskrivningar för de fattigaste länderna.

En rödgrön utrikespolitik kommer att lägga stor vikt vid en samlad ansats för länderna på Afrikas horn för fred, demokrati och mänskliga rättigheter. En rödgrön regering kommer att arbeta för att politiska samvetsfångar så som Dawit Isaak och Birtukan Mideksa ska frigges.

EU:s Barcelonaprocess är ett viktigt verktyg för att komma till rätta med den brist på mänskliga rättigheter och demokrati som råder i länder i Nordafrika. Särskilt kvinnors rättigheter är kraftigt eftersatta.

Klimatförändringarna drabbar redan Afrika hårt och effekterna kommer att bli mycket allvarligare i takt med att kampen om resurser hårdnar i världen. Roten till dessa problem står dock att finna utanför kontinenten och vi har en moralisk skyldighet att arbeta för att konsekvenserna för Afrika blir så små som möjligt. De naturkatastrofer vi har bevittnat runt om i världen har slagit mycket hårt mot de fattiga befolkningarna. Det är därför än viktigare att arbeta förebyggande, för att i möjligaste mån lindra konsekvenserna av dessa fenomen.

Kvinnors roll i politik och ekonomi är en prioriterad fråga. Hög mödradödlighet, ojämlik fördelning, mäns våld mot kvinnor och den höga andelen flickor som utestängs från utbildning är alla exempel på avgörande hinder för utveckling i Afrika. Dessa strukturer, som håller tillbaka mer än hälften av Afrikas befolkning, måste brytas. För att fattigdomsbekämpningen ska vara framgångsrik måste man därför inkludera ett tydligt jämställdhetsperspektiv. En rödgrön regering kommer att prioritera jämställdhet och SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter) i utvecklingssamarbetet med Afrika.

Även om vissa länder, som Sydafrika, utmärker sig när det gäller progressiv lagstiftning för HBT-personer utmärker sig allt för många länder i motsatt riktning. I flera länder hotas dessa personer av fängelsestraff, trakasserier, våld och mord. En rödgrön regering kommer stödja personer och organisationer som kämpar för HBT-personers rättigheter i Afrika.

Sverige har alla förutsättningar att kunna bidra till en positiv utveckling. Vår roll i kampen mot apartheid, vår militära alliansfrihet och vår i stora delar avsaknad av ett kolonialt förflutet ger Sverige en trovärdighet och möjlighet att vara länken mellan Afrika och Europa.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Utarbeta en ny samstämmig Afrikapolitik, där ett ökat politisk och ekonomiskt självbestämmande, tillsammans med kampen mot fattigdom och för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet, står i centrum för Sveriges utvecklingssamarbete.
- Arbeta för ökade skuldavskrivningar och motverka krav på privatiseringar och avregleringar.
- Arbeta för en nyanserad bild av Afrika, där den komplexa och dynamiska verkligheten hos Afrikas 54 länder tillåts träda fram.
- Erkänna Sahariska Arabiska Demokratiska Republiken (Västsahara).
- Stödja personer och organisationer som kämpar för HBT-personers rättigheter.
- I alla kontakter med Eritrea, bilateralt och genom multilaterala organisationer, kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande.
- Prioritera frågor om jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter inom utvecklingssamarbetet.

Asien och Oceanien

Asien är den folkrikaste världsdelen och kanske också den mest heterogena. Variationen är stor kulturellt, språkligt, geografiskt, politiskt och religiöst. Kontinenten spänner över stabila och etablerade demokratier som Japan och Sydkorea, via länder som befinner sig i gränslandet mellan auktoritära styren och demokrati, som exempelvis Thailand, till några av världens mest totalitära diktaturer som Burma och Nordkorea. Inom många länder pågår mindre eller större väpnade oroligheter, som Filippinerna, Indien, Pakistan och Afghanistan.

Även om det har skett en ekonomisk expansion i Asien, så har den fortfarande inte kommit många till del - två tredjedelar av världens fattiga bor i Asien. Den senaste ekonomiska krisen har drabbat många asiatiska länder hårt. Länder som har varit starkt exportberoende har fått svårare att få avsättning för sina produkter. Också länder som är beroende av remittanser, alltså pengar som migrantarbetare som arbetar i rikare länder skickar hem till sina familjer, drabbas. Som en följd av den ekonomiska krisen förlorar många migrantarbetare sina jobb och tvingas återvända hem. Det är inga marginella summor det rör sig om, länder som till exempel Bangladesh och Sri Lanka är kraftigt beroende av dessa intäkter, som globalt motsvarar betydligt mer än det samlade biståndet.

Men trots den senaste ekonomiska krisen finns stor potential för ekonomisk utveckling i regionen genom ökad handel. Handeln bör stimuleras samtidigt som ansträngningar måste göras för förbättrade fackliga rättigheter och hållbar produktion. Den ekonomiska utvecklingen som skett under de senaste decennierna har inte gått hand i hand med utvecklingen av fackliga rättigheter. Vissa framsteg har gjorts men dessa rättigheter kränks fortfarande i många länder, i bland annat Kina och Vietnam är rätten att organisera sig i oberoende fackföreningar obefintlig, i Filippinerna och Indonesien möts fackligt aktiva av våld och repression och i Malaysia samt Sydkorea är rätten att bedriva fackligt arbetet begränsad. En rödgrön regering kommer att uppmärksamma frågan i sina kontakter med de länder där de fackliga rättigheterna inte respekteras. En rödgrön regering kommer också att arbetat för att svenska företag i Asien uppträder som mönsterarbetsgivare när det gäller arbetstider, arbetsmiljö, lönesättning och fackliga rättigheter.

Asien är den mest förorenade världsdelen och miljöproblemen fortsätter att förvärras. Det är viktigt att Sverige vare sig genom sitt bilaterala eller multilaterala bistånd bidrar till projekt som har kraftigt negativ miljöpåverkan och svenska företag bör agera ansvarsfullt i dessa sammanhang. Klimatfrågan ställer stora krav på omställning.

Kina har länge varit en inflytelserik aktör i regionen och tar allt större plats på den internationella arenan. Kina är en diktatur som kränker sina medborgares mänskliga rättigheter. Detta får tyvärr negativa konsekvenser även internationellt, då Kina genom sitt veto i FN:s säkerhetsråd vid upprepade tillfällen hindrat att det internationella samfundet agerat till försvar för demokrati och mänskliga rättigheter i olika delar av världen.

Av den svenska exporten till Asien går cirka tjugo procent till Kina. Det är viktig del av svensk export som är viktig att värna, men det får inte tas som intäkt för ett okritiskt förhållningssätt gentemot Kinas kränkningar av de mänskliga rättigheterna. En rödgrön regering kommer att vara tydlig i sin kritik av Kinas brott mot mänskliga rättigheter, inte minst när det gäller förtrycket i Tibet och Xinjiang och vi kommer i våra relationer med Kina regelbundet ta upp enskilda fall. Kina är det land i världen som avrättar flest personer. Enligt Amnesty stod Kina för 72 procent av världens avrättningar under 2008. En rödgrön regering kommer också att verka för att EU:s vapenembargo upprätthålls.

Relationen mellan kärnvapenmakterna Indien och Pakistan har länge varit problematisk och har stor betydelse inte bara för den regionala, utan hela den globala stabiliteten. Nedrustningsfrågorna kommer att vara högt prioriterade av en rödgrön regering och i en asiatisk kontext är naturligtvis relationen mellan Indien och Pakistan, samt de nordkoreanska kärnvapenprogrammen högsta prioritet. Sverige ska verka för att såväl Indien som Pakistan skriver under icke-spridningsavtalet, samt för att de och Nordkorea ska avveckla sina kärnvapen. Pakistan är mycket instabilt och delar av landet är i princip utom regeringens kontroll. Samtidigt som demokratin försöker få grepp om landet så har man att hantera spänningarna mot Kashmir i öst och, inte minst oroligheterna mot Afghanistan i väst och terrornätverk som opererar i dessa trakter. En rödgrön regering vill lyfta fram olika typer av civila konflikthanteringsinsatser och är övertygade om att det finns ett stort behov av sådana insatser i Pakistan. Sverige bör utveckla relationerna till Indien och stärka Indien som demokratisk aktör i regionen.

På många håll i Asien är jämställdhetsfrågan närmast akut. Kvinnors rättigheter kränks grovt på många håll. Respekten för kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter är i det närmaste obefintlig i flera delar av Asien, och trafficking är ett utbrett problem. I Burma använder militärjuntan våldtäkt systematiskt som ett vapen i sina angrepp mot civila etniska minoriteter. För en rödgrön regering har arbetet med FN-resolutionerna 1325 och 1820 hög prioritet.

Den sydostasiatiska samarbetsorganisationen Asean är en viktig aktör i regionen som Sverige och EU bör fortsätta att utveckla relationerna med. Asean-samarbetet har utvecklats från att vara ett renodlat ekonomiskt samarbete där principen varit att man inte lägger sig i medlemsländernas inre politiska angelägenheter, till en organisation som har klausuler om mänskliga rättigheter inskrivet i sin stadga. Sverige och EU bör stärka sina relationer till de progressiva länder som arbetar för att främja demokrati och mänskliga rättigheter.

Samtidigt som vi sett denna utveckling inom Asean så är diktaturen Burma medlem av organisationen. Burma blev 2004 också inkluderat i ASEM, samarbetet mellan Asean och EU. Positiva effekter av detta har ännu uteblivit. Sverige bör i sina relationer med Indien, Kina, Thailand, Japan och Asean-länderna prioritera utvecklingen i Burma och påverka dessa länders hållning gentemot militärjuntan. Sverige bör verka för att fler länder slutar exportera vapen till Burma och för ett globalt vapenembargo mot landet. Sverige och EU bör också ge

ett starkare stöd till Burmas demokratiörelse. En rödgrön regering kommer att verka för att Aung San Suu Kyi och alla politiska fångar i Burma frigges.

Vi rödgröna ser Australien som en mycket viktig strategisk partner för Sverige och EU i Asien och Stilla havets regionen. Önationerna i Stilla havet hör till dem som kommer att drabbas hårdast av den höjda havsnivån till följd av klimatförändringarna.

Australien har på senare år återgått till sin traditionellt starka roll som förespråkare för multilaterala lösningar – en roll som urholkades under de konservativas tid vid makten. Som ett tecken ratificerades Kyoto-avtalet.

Vi ser också positivt på att Australien omprövat sin inställning till urfolkens – aboriginernas – rättigheter. Fler länder borde på samma sätt ge upprättelse och stödja FN:s deklaration om urfolkens rättigheter.

Vi vill aktivt öka samarbetet med Australien för att gemensamt verka för begränsningar av konventionella vapen. De var en av undertecknarna till den nya konventionen om klusterammunition.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Arbeta för att utveckla svenska handelsrelationer och genom dessa verka för att främja fackliga rättigheter och hållbar produktion.
- Vara tydlig i sitt försvar av de mänskliga rättigheterna i våra relationer med alla länder.
- Prioritera nedrustningsfrågorna globalt och verka för att Indien och Pakistan skriver under nedrustningsavtalet samt att Nordkorea avvecklar sina kärnvapen.
- Verka för att EU:s vapenembargo mot Kina upprätthålls.
- Satsa på civila åtgärder för att förebygga och hantera konflikter som kan användas på flera håll i regionen.
- Arbeta multilateralt för att stärka kvinnors rättigheter, samt bilateralt inte minst genom bistånd.
- Utnyttja relationen till Asean för att stärka tendenserna till en utveckling som är mer gynnsam för demokrati och mänskliga rättigheter.
- Verka för ett globalt vapenembargo mot Burma.

Latinamerika

Från att ha varit en kontinent som under mer än ett halvt sekel varit känd för kupper, militärjuntor och grova och omfattande brott mot de mänskliga rättigheterna har Latinamerika under det senaste decenniet visat att en annan värld är möjlig, men utvecklingen är långt ifrån entydig. Ojämlikheten inom och mellan olika länder är fortfarande stor.

I många länder har vi sett hur medborgarna röstat fram progressiva företrädare som tar itu med de problem som finns kvar i diktaturens kölvatten. Demokratierna konsolideras, samhällsgrupper som tidigare exkluderats från inflytande är nu delaktiga i samhällsutvecklingen, samtidigt som respekten för de mänskliga rättigheterna har stärkts.

Stora framsteg har gjorts, men samtidigt är utmaningarna i framtiden många. De demokratiska landvinningarna måste nu omsättas i en politik som minskar de fortfarande enorma klyftorna mellan fattiga och rika. Jordbävningen i Haiti är inte bara en av vår tids värsta humanitära katastrofer – det har också visat världen vilken avgrundsdjup fattigdom som fortfarande finns på delar av kontinenten. Gamla strukturer finns kvar och små politiska grupper, framförallt på högerkanten, tvekar inte att ta till odemokratiska medel för att stoppa den utveckling som pågår i Latinamerika. Sommarens kupp i Honduras är ett exempel på detta. I några länder, däribland Colombia, är förföljelse av oppositionella, människorättsförsvarare, journalister och fackföreningsledare mycket vanliga förekommande. Även i bland annat Mexico, Guatemala och Honduras mördas fackligt aktiva och journalister. I Nicaragua, Chile, El Salvador och flera andra länder inskränks rätten till abort, enligt oss rödgröna en grundläggande mänsklig rättighet. På Kuba är brotten mot de mänskliga rättigheterna omfattande, samtidigt som USA:s destruktiva blockad fortsätter. I Venezuela har sociala framsteg skett, samtidigt sker en oroande maktkoncentration och inskränkningar av pressfriheten. Den organiserade brottsligheten, där narkotika spelar en central roll, är fortfarande ett stort problem.

Sviterna av de ekonomiska åtgärdsprogram som många stater påtvingades under 80- och 90-talen syns än idag. Orimliga krav på avregleringar har fått förödande konsekvenser för de fattiga, inte minst för urfolken. Därför ska Sverige, såväl bilateralt som i EU och FN, verka för att Latinamerikas ekonomiska självbestämmande ska öka och att kontinentens länder får ökat inflytande över sina naturresurser.

USA har visat vissa tecken på en positiv förändring i sitt förhållningssätt till Latinamerika. Samtidigt har USA:s planer på att stärka sin militära närvaro i Colombia inneburit ett steg i motsatt riktning, något som även väckt stor oro i hela regionen. Vi ser att det finns en risk att USA:s och andra aktörers militärbaser och militära närvaro kan leda till stora spänningar, vilket kan få mycket negativa konsekvenser för den regionala utvecklingen.

Det civila samhället spelar en stor roll för en fortsatt positiv utveckling. Sverige har ett långvarigt engagemang, med många upparbetade kontakter, bakom sig. Vi har en hög grad av

trovärdighet och kompetens, som riskerar att slösas bort om inte relationerna vårdas och fortsätter att utvecklas.

Latinamerika har vuxit i ekonomisk betydelse för Sverige. Handeln, investeringar och ekonomiskt utbyte har ökat. I synnerhet Brasilien är en viktig ekonomisk och politisk partner för Sverige, inte bara på kontinenten utan också i ett globalt perspektiv.

Det faktum att många latinamerikaner tog sin tillflyktsort till Sverige under diktaturenas tidevarv har inneburit att det finns en unik möjlighet för ett fortsatt samarbete med Latinamerika. Diasporan i Sverige har till stor del behållit kontakten med sina hemländer och dess samhällen. Detta förtroendekapital är en stor tillgång som en framtida rödgrön regering kommer att förvalta och utveckla.

En rödgrön regering kommer att lägga större vikt vid Sveriges relationer med Latinamerika. Vi kommer att presentera en samstämmig strategi och vi kommer att öka, bredda och fördjupa vårt samarbete med Latinamerika under kommande mandatperiod.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Ta fram en strategi för ett ökat svenskt utbyte och samarbete med Latinamerika.
- Arbeta för ökat ekonomiskt handlingsutrymme och ökad inflytande över kontinentens naturresurser för Latinamerikas länder.
- Arbeta för en ökad svensk diplomatisk närvaro i Latinamerika.
- Verka för att USA:s blockad mot Kuba hävs.
- Verka för ökad jämställdhet och ökad respekt för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter på kontinenten.
- Agera som enskilt land och inom EU och FN för att stärka ursprungsbefolkningens rättigheter på kontinenten.
- Öka det politiska och ekonomiska stödet, genom utvecklingsarbetet, till HBT-rörelsens arbete.

Nordamerika

Vår gemensamma historia gör Europa och USA beroende av varandra. Samarbete över Atlanten är alltid bättre än djup misstro och isolationism. Bush-administrationens politik gjorde att USA tappade enormt i stöd från världens befolkning. Vi förväntar oss att USA under Barack Obamas ska föra en politik där mänskliga rättigheter respekteras. Vi kräver att USA stänger fängelset på Guantanamo under 2010 och att fångarna får sina fall behandlade i enlighet med de mänskliga rättigheterna. USA är den enda kvarvarande militära supermakten och måste därför ta ledningen i det internationella nedrustningsarbetet. En rödgrön regering kommer att kräva att USA avvecklar sina kärnvapen och militärbaser utanför landets gränser.

Grundläggande värderingar om mänskliga rättigheter och demokrati delas av befolkningarna i Europa och Nordamerika, men det finns också skillnader i synen på exempelvis dödsstraff, den internationella brottsmålsdomstolen, FN med mera. Vi gör också olika bedömningar om hur stora klimatåtaganden som är nödvändiga för framtiden.

Genom att Europa och USA har olika resurser och förmågor som kan komplettera varandra kan vi bidra till fred, säkerhet och utveckling i världen. FN, IMF, Världsbanken, WTO och andra multilaterala organ är beroende av ett starkt engagemang från både USA och Europa. Därför behövs en fördjupad och konstruktiv dialog över Atlanten bland annat om behovet av att stärka de multilaterala organisationerna.

En rödgrön regering kommer efter valet 2010 att:

- Kräva att USA stänger fängelset på Guantanamo under 2010 och att fångarna får sina fall behandlade i enlighet med de mänskliga rättigheterna.
- Verka för att USA ansluter sig till den internationella brottsmålsdomstolen, ICC.
- Föra en aktiv dialog med USA för att förmå USA att bilateralt och inom multilaterala organisationer bidra till fred, säkerhet och utveckling i världen.

* * *